

რედაქცია: სოლოლაკზე, ბაღის ქუჩაზე, ბ. შადინოვის სახლში, № 33.

ხელის-მოწერა მიიღება რედაქციაში. ბარეშე მცხოვრებთათვის: ВЪ Тифлисъ. ВЪ редакцію „Дროზა“.

გაზეთის ღირებულება: მთელი წლისა—8 მ., ნახევარ წლისა—5 მ., სამისთვის—3 მ., ერთისთვის—1 მ.

ცალკე ნომერი ღირს შაურად.

დროება

ყოველ დღე ორშაბათს გარდა

უანი განსტყვევებისა და სხვა ცნობებით ასოზე 1 კაპ., ჩვეულებრივის ცნობებით—5 კაპ., პატარათი—4 კაპ.

რედაქციას უფლება აქვს გასწოროს და შეაწესოს და სხვებთან გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდელი სტატიები ავტორს არ დაუბრუნდება.

ცალკე ნომერი ღირს შაურად.

მომავალ 1880 წელს

„დროება“ - „ივერიის“

გამოცემაზე

მომავალ 1880 წლის 1 იანვრიდან გაზეთი „დროება“ და ჟურნალი „ივერია“ შეერთდებიან და იყოლიებენ ერთსა-და-იმევე საერთო რედაქციას, რომელიც შესდგება ამ ორივე ჟურნალ-გაზეთის აწინდელ რედაქციებისაგან და თანამშრომლებისაგან.

გაზეთი „დროება“ გამოვა ყოველ დღე, როგორც აქამომდე, მხოლოდ ფორმატი (თაბახის სიგრძე) უფრო დიდი ექნება. ჟურნალი „ივერია“ კი გამოვა სამს თვეში ერთხელ სიგრძით თორმეტი დიდი თაბახი.

ხელის-მოწერა

მიიღება თფილისში: „დროების“ რედაქციაში, სოლოლაკზე, ბაღის (სადოვის) ქუჩაზე, ბ. შადინოვის სახლში, № 33.

ძალაქს გარეშე მცხოვრებთა ამ აღრესით უნდა გამოგზავნონ მოთხოვნები: ВЪ Тифлисъ. ВЪ редакцію „ДРОЗДА“ - „ИВЕРІИ“.

უანი

		წელიწადში. 6 თვეს. 3 თვეს.
„დროება“ და „ივერია“	ერთად	— 13 მან. — 7 მან. — 4 მან.
ცალკე:	„დროება“	— 9 „ — 5 „ — 3 „
	„ივერია“	— 6 „ — 4 „ — 2 „
ცალკე ნომერი „დროებისა“	ელირება	— 5 კაპეიკი.
—	„ივერიისა“	— 2 მანეთი.

სხვა ვადებით ხელის-მოწერა არ მიიღება.

ხვედრი ფული ხელის-მოწერა ჟურნალ-გაზეთის დაბარებისათვის უნდა გამოგზავნოს რედაქციაში.

რედაქტორები „დროება“-„ივერიისა“ } თ. ილ. ჯავახიანი. სპრ. მუსხი.

ძნობა სრულებით ვერ დაუმსახურებია, ახალქალაქის შაზრის უფროსად გარდაუყვანიათ, და ამის ნაცვლად თიონეთის შაზრის უფროსად თ. აბხაზი არის დანიშნული. როგორც უფ. დროზდოვის გარდაყვანა, ისე თ. აბხაზის დანიშვნა თიონელებს, როგორც გვწერენ, ძალიან სასიამოვნოდ დარჩენიათ.

* * * მუთაისილამ გვწერენ, რომ იქაურ პროგიმნაზიის ინსპექტორს უფ. იუდინს აუკრძალავს მეოთხე კლასის შაგირდებისათვის, გარდა „დედა ენისა“, „საყმაწვილო პონისა“ და „ბუნების კარისა“, ქართულს ენაზე სხვა რომელიმე წიგნის კითხვა. ქართული ენის მასწავლებლისათვის უთქვამს უფ. ქუთაისელ პედაგოგს, თუ შეეიტყეო, რომ ან „მეფხვის ტკაოსანი“, ან „ზღების ნამშობი“, ან „პაცია, ადამიანი“ მიგიცია ყმაწვილებისათვის საკითხავად, უსათუოთ პასუხის-გებაში მიგცემა.

თუ ეს ამბავი მართალია, ჩვენ გვაკვირვებს—საიდან და რომელი საფუძვლით შეიღვინა უფ. იუდინმა ისეთი აზრი „პაცია, ადამიანზედ“ და „ზღების ნამშობზედ“ მიანც, რომ იმათი გაგება გაუჭირდებოთ მეოთხე კლასის შაგირდებს? ან იქნება უფ. იუდინის აზრით, ამ წიგნების წაკითხვა მანებელი იქნება შაგირდებისათვის? რამდენათაც ჩვენ ვიცით, საქალბო შიმნაზიის მეოთხე კლასის შაგირდებს ზოგოლის, პუშკინისა და ლერმონტოვის თხზულებებს აძლევენ საკითხავად, და თუ კი იმათ შეუძლიანთ გაგება, რატომ ვაქვებს არ შეუძლიანთ?

* * * მუთაისილამე გვწერენ, რომ იქაურ გიმნაზიაში ზოგიერთი მასწავლებლები ახლაც იმავე სისტემით ასწავლიან როგორც ნეტარ-ხსენებულ ძველ დროებაში ასწავლიდნენო; მაგალითად სამღვთო წერილის მასწავლებელი მ. მ—ნი არც აუხსნის, არც გაუმარტებს შაგირდებს შემდეგისათვის მიცემულ გაკვეთილებს, პირ-და-პირ დაუნიშნავს ბრჩილით აქედამ აქამდინაო და გაისტუმრებს ყმაწვილებსაო.

ტელეგრაფები

კატარბურლის ბირჟა, 27 ნოემბერს.

(ხალხთა-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი)

ბანკის ბილეთები:	მან. კაპ.
პირველი გამოცემა	— 93—50
მეორე — — —	— 92—75
მესამე — — —	— 94 — ”
მეოთხე — — —	— 94 — ”
აღმოსავლეთის პირ.	— 90—50
აღმოსავლეთის მეორე	— 90—50
აღმოსავლეთის, მესამე	— 90—50
ოქრო, 1/2 იმპერიალი	— 7—87

თფილისის საადგ.-მამ. ბანკის გირაოს ფურცელი — ” — ”
შინაგანი 5% სესხის ბილეთები

	მან.	კაპ.
პირველი სესხის	— 232 — ”	
მეორე სესხის	— 226 — 50	
1 მანეთი ღირს:		
ლონდონი	— 25 — 12	პენსი
ბამბურლი	— 214 — 26	ცენტი
პარიჟი	— 265 — 50	სანტიმი
ვენა	— 126 — 75	ჰფენიგი
პავკასიის კერასინი	— — —	

საქართველო

დღიური

* * * თიონეთილამ გვწერენ, რომ იქაური უეზდის უფროსი უფ. დროზდოვი, რომელსაც ადგილობრივ ხალხის თანაგრ-

იმაერთის საზოგადოლოების ყრილობა
17, 18 და 19 ნოემბერს.

დანიშნული დღეს ვერ მოვიდნენ ყველა დეპუტატები ცუდი ამინდისა გამო. ძლიერ ცუდ დროს იყო ყრილობა დანიშნული და ბევრი წევლებაც გამოიარეს, მართლა, დეპუტატებმა.

ბევრი ამბები მოხდა და ლაპარაკიც ბევრი იყო; მაგრამ ყველა არ არის საინტერესო. ამისათვის საზოგადოთ რამაც ნამეტნავად მოახდინა ყველაზე შთაბეჭდილება იმას ვაცნობებ „დროების“ მკითხველებს.

ბევრი ლაპარაკი იყო თავსმჯდომარის აღრჩევაზე. წარსული წლის ყრილობის დეპუტატებმა თავსმჯდომარედ აღირჩიეს მღვდელი ბასილ მუთათელაძე. მა აღრჩევა ბევრს არ მოსწონდა და რაღაცები კიდევ მიაწერეს იმის აღრჩევის თაობაზე ბლაღოჩინებისათვის. ამ წელშიაც მისი რჩევა სურდათ, მაგრამ არ მიეცათ ნება. ბოლოს მოინდომეს თავსმჯდომარედ აღრჩევა მ. ნ. ხუციშვილისა, მაგრამ ზედამხედველი სასწავლებლისა არ გახდა თანახმა, რადგან მას უკმაყოფილება აქვს ჩემთან. დეპუტატებში არაფერს გამოჩნდა ისეთი, რომ სამღვდლოებასაც და ასათიანსაც მოსწონებოდა. დეპუტატებს გარდა ნახეს ერთი მღვდელი ბაკაჩიშვილი.

იმანგანაცხადა სურვილი და ის აღრჩიეს კანონის წინააღმდეგად...

ამისთანა უკანონოდ თავსმჯდომარის აღრჩევამ ძლიერ ცუდი გავლენა იქონია მრთელი ყრილობის საქმეებზე. დეპუტატებს თავსმჯდომარეზე არ ჰქონდათ ნდობა და თავსმჯდომარეს მაზედ არ ჰქონდა გავლენა. ყოველდღე სამღვდლო მობრძანდა და ბევრი დარიგება და წინადადება მისცა დეპუტატებს. მის წაბრძანების შემდეგ შეუდგნენ სჯას, მაგრამ ყველაფერზე უარი და უარი...

სასულიერო სასწავლებლის მომავალი წლის შესავალ-გასავლის ანგარიში (სმეტა) დამტკიცეს. შტატის ჯამაგირებზე მასწავლებლებს მოუმატეს 80 მანეთი თითოეულს. უკანასკნელ კლასებში გადაწყვიტეს მასწავლებლებად იყვნენ სემინარიელები და არა აკადემიელებიო... დაუნიშნეს შემწეობა თფილისის სემინარიაში გარეშე მცხოვრებელთ შაგირდებს ერთ-დროებითად. სასწავლებლის ეკონომს მოსთხოვეს პასუხი.

სასწავლებლების შესავალ-გასავლის წიგნების განსახილველად დანიშნეს კომისია სამი მღვდლისაგან. შადა მისცეს სამი თვე, ამ ხნის განმავლობაში უნდა შეიტყონ — თუ როგორ იხარჯებოდა

სამღვდლოების ფული და სხვანი...

საზოგადო შაგირდების ბინის აშენებაზე თუმცა ყოველდ-სამღვდლომაც ბევრი დარიგება მისცა დეპუტატებს, მაგრამ უარი განუცხადეს მისთვის, რომ ცოტა ხანში სასწავლებლის აშენებაც დაგვირდებოდა...

თავსმჯდომარემ მღ. ბაკაჩიშვილმა მისცა წინადადება დეპუტატებს განსვენებული ძალანდარიშვილის საფლავზე ძეგლის აშენებისა. ამან ბევრი ლაპარაკი შექმნა დეპუტატებში. ზოგი რას ამბობდა და ზოგი რას.

სხვა რაც წინადადება მიეცათ, ყველაზე უარი განაცხადეს. ბევრა რამე სასარგებლო საქმე გაკეთდებოდა ამ ყრილობაზე, მაგრამ ხარჯის ფასი არა გაკეთებულა-რა. რა არის ამის მიზეზი? ის, რომ ყრილობის საქმე არ მიდის წესიერად და რიგიანათ. სამღვდლოების ყრილობას სრული უფლება აქვს აირჩიოს ის მღვდელი თავსმჯდომარედ, ვინც სურს: მუთათელაძე იქნება ეს თუ სხვა ვინმე. თუ კანონიერად არის არჩეული, არავის არა აქვს უფლება მისი გადაყენებისა. სად სწერია: უკმაყოფილება თუ აქვს სმოტრიტელთან, ანუ მის ცოლთან მღვდელს, თავსმჯდომარედ ნუ დაინიშნებაო? ბანა არ შეიძლება, რომ ზედამხედველთან ანუ მის სიდერთან უკმაყოფილება ჰქონდეს მღვდელს და თავსმჯდომარის მოვალეობა პატიოსნად და რიგიანად შეასრულოს?

ამისთანა უბრალო საქმე უკრილებს სამღვდლოებას გულს სასწავლებელზე და უბედურება ის იქმნება, თუ ჩვენში სემინარიის დაწესების საქმეზედაც ამისთანა გულგრილობა გამოიჩინონ... დრო არის ამაზედ მოიფიქრონ კარგად ეისი რიგია. დასავლეთ საქართველოში არის 1,500 მღვდლამდე და სირცხვილი იქმნება, რომ ცოტა ხანში აქ საკუთარი სემინარია არ გაიხსნას...

მაყურებელი.

მუთათისი, 20 ნოემბერს.

ბაკაჩი წერიტელს.

(დასასრული)

3). თქვენ ბრძანებთ, რომ მე მართის დღეებივით დღეში ათჯერ ვიცვლიდე აზრებს. ამის დასამტკიცებლათ თქვენ მოგყავთ საბუთი ერთი, რომელიც ცხადი საქმეა, ყველაზედ უფრო ნამდვილი და ცხადი საბუთი უნდა იყვეს, რადგან ყველაზედ უფრო ცნობილად ეს შთაბეჭდივით გულში. მა საბუთი განლაგეთ,

რომ მე, ვითომც ამ მართის დღეების წლის წინათ, ილია შავჭავჭავაძის ღმერთ-კაცთა ვხადიდი და მეშვიდე ცაში ამყავდა. აქ კი რა მოგახსენო! ნეტა თუ რა სიტყვა შევტყავდემ, როდესაც ეს წიკითხა?

ბა, უკუღმა ტვინის დაბრუნება ამასა ჰქვიან. რასაკვირველია, ეს მე დიდ ცოდოთ არ ჩამეთვლებოდა, თუნდა კიდევ რომ ასე ყოფილიყო, რადგან, თუ ვინმე იყო ჩვენს ახლანდელს პოეტებში მეშვიდედესა თუ მეცხრე ცაში ასაყვანი, ერთს ამათგანში შევტყავდესაც პირველს ედგაფენი. მაგრამ მოვიყვან ნიმუშებს, რასაც ვამბობდი მე მაშინ შევტყავდებოდე, და მოვიყვან იმისთვის კი არა, რომ თავი მოვიწონო: აი რას ვამბობდი-ვეთქი, — მოვიყვან მხოლოდ იმიტომ, რომ აქაც დავამტკიცო თქვენი სიტყუე. ბა ის ნიმუშები:

„... მართის სიტყუით, ჩვენ ზემოთვე წარმოვსტყუით და ახლაც ვამბობთ, რომ ის პოეტ-პოეტი არ არის, რომელიც აძლებს ნიჭსა, ატანს თავს ძალას, ამღვრევს გრძნობას და პირველ ჩანჩალათ თავის თავი ჰყავს. მართიც ეს უნდა შევნიშნოთ, რომ შევტყავდებოდე დიდი გავლენა აქვს ყოველ რიგს თხზულებას, და ამით გაუფლენელად არ შეუძლიან წერა“... („სისკარი“, 1863 წ. № 3).

„რაც შეეხება შევტყავდის ნიჭს ლექსებში, ის, როგორც უმყოფელია და არის მხოლოდ ხელოვნება, როგორც ზემოთაცა ვსტყუით, არ არის იმედი, რომ მაგაზედ წინლა წავიდეს.“ („სისკ.“, 1863 წ. № 5).

მა არის ღმერთ-კაცთა განდა და მეშვიდე ცაში აყვანა? ბა, ჩემო ბაკაჩი, ვის უფრო ეკადრება ის სიტყუები, რომელიც ჩემზედ დაჰხარჯე? ტიკუსუსუნე! შენ გაცე ჩემ მაგიერი პასუხი შენს გზაზედ დამდგარს ბაკაჩის!

4). ბრძანებთ, ვითომც ახლა ვცდილობდე შევტყავდე ქვესკნელში ჩაეპერი-ნო და დედამიწასთან გავასწორო. სად? როდის? როგორ? ნუთუ იმას სთვლით ქვესკნელში ჩაპერნათ და დედამიწასთან გასწორებთ, რომ მე ჩემს წერილში ვამბობ, რომ შევტყავდემ, როგორც ყურნალის მმართველი არ არის ისე შეუცოდველი, რომ ხელიარ შეემართოდეს-მეთქი? მერ უმედილიანთ წარმოიდგინოთ, რომ ყურნალის ჯეროვნად კარგათ ვერ წამყვანი არ იყვეს არც ქვესკნელში ჩასაძრ. მი და იყვეს სხვა შემთხვევაში წარჩინებულიცა? შევტყავდეს იცნობენ უფრო როგორც მწერალს და არა ყურნალის მმართველს. და, მე მგონი, ჩემს წერილში მე იმის მწერლობაზედ არა-

ფერი, არამც თუ მიწაში ჩასაძვრენი და ისე ურიგოც არა მითქვამს-რა.

პირ-იქით, ერთხელ ნიკოლაძესაც უთხარ და ეხლაც ვიმეორებ,—დღეს რომ ჭავჭავაძეზედ წერა შემხედდეს,—საზოგადოთ შეუღარებლათ კი არა,—შემხედდეს წერა შეღარებითა, მაშინ ბევრათ უფრო სხვა კილოზედ ვილაპარაკებდი, ესე იგი, იმას შეღარებით სხვებთან, მეტადრე როგორც პოეტს, არავიზედ, თუ არ წინ, უკან არ დაეყენებდი. თუქცა მრავალ-აზრს, მრავალს წარმოთქმას და მრავალს ნაწერში ვერ დავეთანხმებოდი და ვერც მოუწონებდი. მაგრამ, ამგვარი ლაპარაკი ამხედ მე არ შემხედდრია „ცასკრის“ უკან, და იმ ჩემს წერილში ხომ ამის მწერლობაზედ,—და არც როგორც ქურნალის მმართველზედ, როგორც ზემოთაც ვსთქვი, ამისი დედამიწისთან გასასწორებელი არა მითქვამს-რა. მაშ საიღამ გამოჰხანსლე, რომ მე დღეს ჭავჭავაძეს მიწაში ვაძვრენდე?

5) თქვენ უარს ამბობთ, რომ ლექსი „შ...ს“ პიროვნებაზედ არ დამიწერია და შენ ცილს რათა მწამებო; და ამბობთ, რომ ეს ლექსი შეიღი წელიწადია რაც დავწერეო. მაგრამ თქვენდა უნებურად აქაც წამოგცდათ, რომ მაშინაც კილვე პიროვნობა გქონიათ სახეში, რადგან თვითონვე ბრძანებთ, რომ „ღროების“ რედაქტორმა არ დამიბეჭდა, რაკი ამ ლექსში პიროვნობა დაინახაო. მაგრამ, ამასაც თავი დავანებოთ. თქვენი პირველი საბუთი ის არის, რომ შეიღი წლის წინათ დაწერილი ლექსი არ იქნებოდა დაწერილი იმ მწერალზედ, რომელიც მის შემდგომ გამოვიდა ასპარეზზედაო. მაგრამ, ნუთუ ეს არის თქვენი სიმართლე და არა მართო ცარიელი ჰაერში მოქმედი მუხლური! შეიღლება, რომ ლექსი ასის წლის წინათაც იყვეს დაწერილი, ესთქვათ სათაურით ი ვ ა ნ ე, და ასის წლის უკან შეეცვალოს სათაური და ივანეს მაგივრად დაუჯდეს პ ე ტ რ ე.

და რომ, ამ ლექსში გინდა გაგელანძღათ სწორეთ ის პირი, რომელზედაც მე მქონდა ლაპარაკი, ამას, თქვენდა უნებურათ აღიარებთ თქვენისავე პირით თქვენს წერილში. თქვენ ჯერ ჰკითხავთ იმ ახალ მწერალთა, რომელნიც მწერლობაში ენას იღვამენ რიგიანი გამოჩენილი მწერლების ლანძღვაში; მერმე გადასდინართ იმაზედ, რომ მე ამგვარ მწერლებს ვაქვებ და ვაქვებ; და შემდგომ ბრძანებთ:

„აი, სწორეთ ამგვარს კაცებზედ იყო დაწერილი „პირები“ ის ჩემი ლექსი, რომელსაც შენ აგრე გაუცხარებინარ.“

მაშასადამე თქვენ, თქვენსავე პირით აღიარებთ, რომ პიროვნება გქონიათ სახეში, და ამასთან ისა, ვისაც მე ვაქვებ და ვაქვებებ. ახლა ვინ ვაქვებ და ვაქვებებ ახალ მწერლებში? ახალი მწერალი არის ორი, რომლებზედაც მე მქონდა რამ ნათქვამი: ერთი „ჩვენი დევ-გმირების“ დაწერი, მეორე ისა, ვისაც ვიგულისხმებდი მე ჩემს წერილში. „დევ-გმირების“ დაწერი მე არამც თუ არ მიქია, პირ-იქით, ორი სიტყვა ვსთქვი იმაზედ და ისიც კილვით. ღარჩა მარტო მეორე და სწორეთ ეს მეორე ვაქვებ მე ჩემს წერილში. მაშასადამე, თქვენისავე სიტყვით, თქვენ ამხედ დაგიწერიათ ის ლექსი. მეც მხოლოდ მაგას ვამბობდი და სხვა არაფერს.

ახლა, ამ თქვენ წამოცდომილ აღიარებას რომ დაუმატოთ ისა, რომ ამ მწერლის გვარის ასოც იწყება იმ ასოთი, რომელიც უზის თქვენ ლექსის სათაურს; რომ დაუმატოთ ისიცა, რომ თუ საზოგადო ყოფილიყო და არა პიროვნული შუაში წერტილები არ უჯდებოდა, რადგან ამას არც ცენზურა და არც რედაქცია არ დაგიშლიდნენ, და პიროვნების დროს კი ცენზურა, ცენზურას წესდების ძალით, სრული გვარის დაწერის ნება არ მოგცემდათ; რომ დაუმატოთ ისა, რომ მარტო სწორეთ ეს პირი შევხო „ბედაურსა“ და სხვა არაფერს;—მაშინ ყველა ცხადათ დაინახავს აქაც თქვენს სიმართლესა.

ახლა გკითხავთ: იმ ჩირქმა და ტალახმა, რაც თქვენ ჩემსკენ ისროლეთ, ვის უნდა აუგლისოს პირი?

რაც შეეხება თქვენ ისტორიულს ზღაპრებსა. განა, ჩემო აკაკი, რაც ისტორიაში სწერია, ყველა ზღაპარია და პოეტური ოცნება, რომ არ ჩაიხედო წიგნში, და რაც მამა თეოფანეს ეამბნოს ყველა შეურყეველ ჭეშმარიტებით აღვიარო საქვეყნოთ. იმ საუკუნის ისტორიაში, რომელსაც თქვენ შეეხეთ ჯვაროსანთა აღმხედრებაზედ, ბევრი რამ მართალი სწერია, და როდიღა შეგვფერის ჩვენი დროს მწერალთა მამა თეოფანეს დაუჯეროთ. თუ არა, დაჭირება გვადგია! დავანებოთ თავი როგორც კილვე დავცინებთ ისტორიასაცა და გეოგრაფიასაც, და ვწეროთ ნიკოლაძესავეთ რამაც თავში გაგვიეღვოს, გულში გაგვიფაქროს და პარზედ მოგვადგეს. ვინ არის ჩვენი გამსწორებელი? მერწმუნე, თუ ჩვენ არა ვიცითრა, ჩვენმა მკითხველებმა უფროც არა იციან რა (თითო ოროლა ჩასაგდებები არ არიან.); და იმიტომ არის, რომ მე და ნიკოლაძეს მწერლებს გვეძახიან, თორემ, აბა და-

ფიქრი, მწერლობა ჯამბახის ხელობაა? მგრეთვე შედხარ ახალისა და შევლის გარჩევაში. აქაც, მამა, ცოლდა უნდა... სული—წმინდის შთაგონების დრო ხომ იცი წავიდა.

მართო კილვე, სინიდისის ქვეშ,—საქვეყნოთ კი ნუ,—ისე ჩუმათ, ყურში მითხარი: სიცილით გული არ შეგიღონდა, როდესაც ამ სიტყვებს სწერდი და შენ თავსაც შიგ ატანდი:

„ჩვენა გვაქვს ერთხელევე არჩეული გზა, რომელსაც მივეყვართ ერთი გადაჭრილი მიზნისაკენ: ეს მიზანი არის... საზოგადო საქმეებზედ თავის დადება... ქეთილის დანმარება... თავ გაწირულად... პირადობის მიუხედავათ...? ჰაი თუ ეხლაც გეცინება...“

დასასრულ, ჩემს დიპლომატობაზედ. შენ ვერ მიხვედრინარ ჩემს დიპლომატობის შესახებ ჩემის პირველი წერილისა. ე გეტქვი: შეეიტყე, რომ იმ პირს, ვისიც მიხეზით მე მოგწერე პირველი წიგნი, რამდენიმე მილიონი ეძლევა ცოლის მზითვითა და ამასთან ხანხატისა თუ პრხოტას პრეზიდენტობას აძლევენო და ეგება მოწყალება რამ მოიღოს მეთქი... შენ გონიერი კაცი ხარ, განა არ მიხედებოდი, მაგრამ გინდოდა ჩემთვის გეთქმევიინებინა...

მგრე, ჩემო აკაკი! შენ ისიც ვერ წარმოგიდგენია, რომ შეიღლება კაცი რასმე წრფელის გულით და უანგაროთ ამბობდეს, და ამბობდეს ზოგჯერ პირად თავის საზარალოსაც...

ანტონ შურცელაძე.

განსხალბანი

„მუაკ“

სალიტერატურო და საპოლიტიკო გაზეთი, სომხურს ენაზედ

მ. მ. მ. მ. 1880 წ. ი. ა. ა. ა.

გამოვა მულამ დღე უქმ დღეების შემდეგ დღეებს გარდა. საეროც და პროგრამმა გზეთისა დარჩება იგივე. მაზეთს ექნება საკუთარი ტელეგრაფები.

გაზეთის ფასი იქნება წელიწადში— 10 მან. ნახევარ წელიწადში — 6 მან.

ხალის-მოწმარა მიიღება „მუაკის“ რედაქციაში.

ცალკე ნომრები 5 კაპიკად გაისყიდება.

ძალაქს გარეშე მცხოვრებთა ამ აღრესსით უნდა დაიბარონ გაზეთი: Тифლისь. Редакция „М у а к ъ“.

გამომცემელი-რედაქტორი გრიგორ არწრუსი

(3-1)

ქალაქის რჩემის სკოლა

26 ნოემბერს.

კვირას, 9 დეკემბერს

თფილისის ქრუუკში

„თფილისის გუბერნიის თავად-აზნაურთა საზოგადოების“ შკოლის სასარგებლოდ გამართული იქნება:

ბ ა ლ ი

ბილეთის ფასი, ქალისა თუ კაცისათვის. 2 მანეთია

დასაწყისი საღამოს 9 საათზე

ქალებს შეუძლიანთ გულ-დაგურული კაბებით მოვიდნენ. მისაც ჰსურს წინაღვე იყიდოს ბილეთი, შეუძლიან მიმართოს შემდეგ პირთ: „საზოგადოების“ თავმჯდომარეს, პ. შ. მამაცოვს, კუკიაში, საკუთარ სახლებში; თ. ი. ავლოვს, თავად-აზნაურთა საადგილ-მამულო ბანკში; ხაზინადარს ვ. დ. თულაშვილს, მ. ლქის სასამართლოში და სექრეტარს ნ. დ. მანანოვს „ივერიის“ რედაქციაში. (5-3)

შპორჩილესად ვსთხოვ ყველა იმ პირებს, რომლებსაც კი უფ. ბ. ჩარკვიანის წიგნის მაღაზიიდან წისიათ, ანუკომისიით უფზდის ქალაქებში ანუ სხვაგან წიგნები აქვსთ წაღებული გასასყიდათ, დღეის შემდეგ იმ წიგნების ფული მე გამომიგზავნონ, რადგანაც უფ. ჩარკვიანთან თანამდებობა დავტოვე და ყველა ის წისიები, რაც კი ჩემს დროს გაეიდა, მე გარდმოვიღე ჩემზე და სამაგიერო უკვე გადაუხადე.

აღრესი ჩემი: Вѣ Тифлисѣ. В редакцію „Дროზა“ (5-5) ზაქარია ჰიჭინაძე

ქალაქის გამგეობის განცხადება

თფილისის ქალაქის გამგეობა ამით აცხადებს, რომ იმის თან-დასწრებით იქნება პირველი და უკანასკნელი ვაჭრობა (უპერეტორეკოთ) შემდეგ საგნებზედ:

- 1). 24 ნოემბერს 1879 წელსა იქნება ვაჭრობა ავლაბარში მდებარე საქალაქო მიწისა, სიერცით 1890 დესიატინის, და მცორე მიწის, სიერცით 237 დესიატინის, არენდით გაცემაზედ მომავალს 1880 წლის 1 იანვრიდან ვიდრე 1883 წლის 1 იანვრამდე.
 - 2). 7 დეკემბერს ამა 1879 წელს იქნება ვაჭრობა იჯარით გაცემაზედ იმ შემოსავლის მოკრებისა, რომელიც ქალაქსა აქვს მუკერით მოტანილი იმ ტივებისაგან, რომელნიც ქალაქის კუთვნილ ნაპირებზედ ჩერდებიან. შადა ამ იჯარისა ითვლება მომავალი 1880 წლის 26 იანვრიდან 1883 წლის 1 იანვრამდინ.
 - 3). 7 დეკემბერს ამა 1879 წელსა იქნება ვაჭრობა იჯარით მიცემაზედ იმ ნავისა, რომელიც ქალაქის ნავსადგურთან არის ვერაზე. შადა ამ იჯარისა ითვლება ამ 1880 წლის 26 იანვრიდან ვიდრე 1883 წლის 1 იანვრამდინ.
 - 4). 4 დეკემბერს ამა 1879 წლისა იქნება ვაჭრობა იმ ხარჯის იჯარით გაცემაზედ, რომელსაც ქალაქში მომუშავე ფაეტონები, ღროუკები, პოვოზკები და სხვ. (იზგოზნი პრომისელ) იხდიან ქალაქის ხაზინის სასარგებლოდ. შადა ითვლება ამ 1880 წლის 1 იანვრიდან 1883 წლის 1 იანვრამდინ.
 - 5). 1 დეკემბერს ამა 1879 წლისა იქნება ვაჭრობა ცხენის ხარჯის იჯარით გაცემაზედ. შადა 1880 წლის 1 იანვრიდან ვიდრე 1883 წლის 1 იანვრამდინ.
 - 6). 5 დეკემბერს ამა 1879 წლისა იქნება ვაჭრობა ქალაქის სასწორისა და საწყაობისა და საწყაობის შემოსავლის იჯარით გაცემაზედ. შადა ითვლება 1880 წლის 26 იანვრიდან ვიდრე 1883 წლის 1 იანვრამდინ.
- შველა ამ იჯარებისა და არენდების პირობების (კანდიციების) ნახვა და გაცნობა მსურველთა შეუძლიანთ ქალაქის გამგეობის (შპრავის) კანცელარიაში მუდამ დღე, უკმ დღეებს გარდა, დილის 10 საათიდან ვიდრე ნაშუადღევის 2 საათამდინ. (13-13)

გიბლიობრაფიული სნობა

პირველ-დასაწყისი კურსი რუსულის მინსა მართვალთათვის, შედგენილი ბ. ძალანდარიშვილისაგან, მეექვსე გზოცემა გადასწორებული და დამატებული ი. ბოგებაშვილისაგან, დაიბეჭდა და ისყიდება ბრიჭუროვის წიგნის მაღაზიაში ძუკიის ხიდან. შასი ეგზემპლიარისა ათი შაური. მაგრამ ვინც ოცს ეგზემპლიარს ერთად იყიდის ნაღდს ფულზედ, იმას წიგნი დაეთმობაცხარა შაურათ, ხოლო ვინც ორმოც-და-ათზე მომეტებულს წაიღებს ერთად ნაღდსავე ფულზედ, მას ეგზემპლიარი მიეცემა ორ აბაზათ. (15-13)

რ. ბ. შ. ა.	დ. ი. ა.	ს. ა. მ.	II კ.	III კ.	ტელეგრაფი	მან. კაპ.	მაზანდა	მან. კაპ.	თფილისის სამაჰრანალო.
თფილისი	9 21	5 18	მ. კაპ.	მ. კაპ.	მ. ცი სიტყვა თფილისიდან.		თფილისი 30 ნოემბ.		მრეწ. მ. ი. წინამძღვაროვ. სახლი.
მცხეთა	10 11	6 27	85	44	ძავასიის აქეთა მხრის ყველა		შქვ. თეთ. ბანჯისა ფუთ.	2 40	ავთმყოფებს მიიღებენ ყოველ
ზორი	11 58	9 43	3	1 53	ქალაქებში	50	შქვ. წითელი	2 10	დღე დილის 8 საათიდან 10-დინ.
ხაშური	1 29	11 57	4 73	2 42	როსტოვს, მდესას, მოსკოვს,	2	შქვ. ფუთი	1 50	მ. რ. შ. ა. ბ. ა. თ. ს: ლისიცივი და
სურამი	1 44		4 90	2 61	პეტერბურდს, შარშავს	2	ბაზა მრეწვისა, ფუთი.	8 70	მარალევიჩი—შინაგ. ავთმყოფობის.
შვირილა	5 49		7 21	3 69	მსხალეთში, შვეიცარიაში.	3	— ამერიკისა, ფუთი	9 50	ს ა მ შ ა ბ ა თ ს: შერმიშვიი შინაგ.
რიონი	6 57		8 44	4 31	იტალიაში და საფრანგეთში	3 50	ბაჟენტლი ბაზა ფუთი.	10 70	ავთმყოფ.; რეიხი—თვალის, შურავ-
სამტრედია	7 51		9 66	4 93	ინგლისში.	3 75	მატყელი თუშური ფუთი.	7 60	დღევი—ვენეროლის და კანისა; ბა-
ახალ-სენაკი	8 43		10 71	5 47	ზოგად		— თარქამისა ფუთი	3 50	ბოვი—გულისა და შინაგ.
ფოთი	9 50		12 24	6 26	ა) თფილისიდან: სამზღვარ გარეთ, მუთისის, რუსეთს—ყოველ		აბრეშუმი ნუხური სტ.	2 10	მ. თ. ს. შ. ა. ბ. ა. თ. ს: ლისიცივი—ში-
ფოთი	9 3				დღე კვირას გარდა. ზუგდ. ორშ. და		შონი ფუთი	4 80	ნავ, ასტავატუროვი—ქალისა და
ახალ-სენაკი	10 14		1 53	78	ზუთშ. მ. ზურ.—პარასკ. და ორშ. ძა-		შონის სანთელი ფუთი.	7 60	ბავშვების ავთმყოფ.
სამტრედია	11 5		2 61	1 33	ნეთს—სამშ. და შაბ. ბ) მუთაი-		სტავარინის სანთელი ფ.	11 60	ს ხ თ შ ა ბ ა თ ს: შერმიშვიი—ში-
რიონი	12 13		3 84	1 97	სიდან: თფილისისა და შოთისაკენ—		ხორცი ძროხისა დიტრა		ნავ. ავთთმყოფ. და შურავლევი—კანის
შვირილა	1 18	ლაშე.	5 3	2 56	ყოველ დღე კვირას გარდა. მ. ზურ-		— ცხერისა, ლიტრა		და ვენეროლის.
სურამი	5 12	1 10	7 34	3 74	გეთს—ორშ. და პარასკ.		სპირტი ვედრო	4 50	პ ა რ ა რ ა ს კ ე ვ ს ი ქ ნ ე ბ ი ა ნ: ლისი-
ხაშური	5 39	1 37	7 51	3 84	წიგნის გაგზავნა რუსეთში	კაპ	შაქარი ბროც. ფუთ	8 40	ცივი, შინაგ.; ასტავატუროვი—ვე-
ზორი	7 5	4 8	9 24	4 73	და სამზღვარ გარეთ:		— ფხენილი ფუთი	5 70	ნერ. და კანის; ბაბაევი—გულისა და
მცხეთა	8 50	6 59	11 39	5 82	ლა წიგნის		შეი ქუნჯუთისა ფუთი.	13 50	შინაგ. ავთმყოფ.
თფილისი	9 31	7 56	12 24	6 26	დაბეჭდილის (სამი მისხალი)	7	თამბაქო საშუალო ფთ.	6 70	ავლევი.—ვენერ. და კანის, რეიხი—